

27. siječnja 2023.

broj 183

KU ZI S!

LIST ZA MLADEŽ

4

PREDSTAVLJAMO

NOVI 1. F U GIMNAZIJI

8

ANKETA

MLADI I KULTURA

14

PSIHOLOGIJA

ŠTO JE KO-ZAVISNOST?

21

MODA

TRENDOVI ZA 2023. GODINU

FOTO MJESECA

Zimski oratorij
u Subotici

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika: Ladislav Suknović

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Kristina Ivković Ivandekić

Zamjenik urednice: Davor Bašić Palković

Suradnici: Klara Dulić Ševčić, Andrea I. Darabašić,
Ivan Benčik, Sara Žurovski

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić,
Jelena Ademi

Fotografije: Ana Francišković, Pixabay

E-mail: casopis.kuzis@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Rotografika d. o. o., Subotica

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama

Buđenje iz blagdanskog sna

Draga naša Kužiš?! družino,

Nadam se da ste protekle blagdane proveli lijepo i da ste se uspjeli pokrenuti nakon perioda koji je podrazumijevao dosta odmora, hrane i zabave. Ipak, drugo polugođe, kao i ispitni rokovi za fakultetlije počeli su te vjerujem da je to bio najbrži način buđenja iz pomalo lijenih dana. U ovom broju smo upravo prvake 1. f odjela Gimnazije *Svetozar Marković* priupitali za iskustva nakon prvog polugođa, dok su nam drugi mladi otkrili vole li i koje kulturne događaje posjećuju. Tekst iz rubrike *Psihologija* posebno je zanimljiv i edukativan, jer se radi o temi ko-zavisnosti odnosno o tome zašto se toliko opterećujemo oko tuđih mišljenja, osjećanja i slično.

U ovom broju osvrnuli smo se i na u ovo doba godine aktualan fenomen – pisanje novogodišnjih odluka i ciljeva. U tom kontekstu, donosimo nekoliko korisnih savjeta kako ostati dosljedan u svojim odlukama, naglašavajući da je disciplina, ustrajnost, ali i realnost pri pisanju ciljeva – najvažnije. Vjerujem da su neki od vas početkom ove godine napravili »vision board«. Prateći određene influencere, primijetila smo da se o tome govori više nego ranije, a neki su od toga sebi napravili i posao jer nude usluge kreiranja »vision boarda« ili savjete za realizaciju istog. Ukoliko ste tip kom tako nešto može biti od pomoći, želim vam svu sreću u pisanju, ali i u ostvarivanju ciljeva. Ipak, ukoliko niste taj tip – nemojte sebe siliti samo zato što je nešto »in«.

Osim pravljenja planova za ovu godinu i brojnih obveza oko škole i fakulteta, očekuju nas nekoliko događaja vrijednih pažnje poput predstave *Avaške godine* u nedjelju na subotičkoj sceni *Jadran*, *Prela mladeži* u Subotici kao i drugih pokladnih manifestacija diljem Vojvodine. Približava nam se i Valentinovo, dan koji ima svoje velike fanove, ali i hejtere. Sve zavisi od toga jeste li sretno ili nesretno zaljubljeni, u dobroj ili lošoj vezi, zauzeti ili slobodni... Zauzetima savjetujem da svojim partnerima tog dana za poklon daju ili naprave nešto kreativno i originalno, nešto što karakterizira baš tu osobu ili vaš odnos. Ukoliko niste kreativni – u redu je i cvijeće i čokolada (ako je to u redu za vašeg partnera/icu, a ukoliko nije – potrudite se barem tog dana). Najvažniji je znak pažnje, iako bi se, naravno, to trebalo podrazumijevati i tijekom ostalih dana u godini. A za one koji su trenutno bez partnera savjetujem da sa svojim najboljim, također slobodnim, prijateljima, organizirate neko druženje, poručite ili napravite pizzu, gledate film ili igrate društvenu igru, bilo što što volite. Zapamtite: za sreću vam je potrebno da ste vi sami sobom zadovoljni i sretni, a partner vam taj isti ispunjeni život može samo olakšati i uljepšati. A do tada, uživajte u svojim slobodnim danima, radite ono što volite i što vas ispunjava i redovno podsjećajte sebe na svoje vrijednosti i kvalitete.

Sretno sa svim školskim, fakultetskim, ljubavnim izazovima! Gore glavu i osmeh na lice!

Odlučni učenici s jakim prosjekom

U subotičkoj Gimnaziji *Svetozar Marković* u rujnu prošle godine upisana je još jedna generacija učenika koji će se školovati na hrvatskom jeziku, a u pitanju je 1. f odjel općeg smjera. Odjel broji sedmero učenika, od kojih su pet djevojaka i dva momka. Većina učenika stanuje u Subotici, a manji dio putuje iz Male Bosne.

Razrednik 1. f odjela je profesor tjelesnog odgoja **Čedomir Lišić**. On ističe kako su učenici ovog odjela veoma odlučni te kako imaju jak prosjek i želju za natjecanjem iz različitih predmeta kao što su biologija, matematika, povijest i geografija. Iako je prvo polugođe prve godine srednje škole za sve završene osnovce velika promjena puna izazova i novina – odjel 1. f se dobro snašao i prilagodio, a svoje dojmove o novoj školi i odjelu rado su podijelili s nama.

Ispunjena očekivanja i dobro društvo

Učenica **Jelena Kujundžić** kaže kako je dugo razmišljala o tomu što da upiše, ali se na kraju opredijelila za Gimnaziju *Svetozar Marković*. Kako ističe, i škola i odjel ispunili su njena očekivanja. Najdraži predmet joj je hrvatski jezik i književnost, a pored toga voli i povijest, geografiju, likovnu kulturu i zdravstveni odgoj.

»Opći smjer sam upisala najviše zbog društva. Dosta njih mi je pričalo o tom smjeru, govorili su kako je njima bilo dobro i kako nam taj smjer može dati dobru osnovu za dalje. Prvo polugođe je prošlo sasvim dobro. Trebalo nam je malo vremena da se naviknemo na školu

i učenje. Bilo je malo teško, ali sada ulazimo u drugo polugode znajući da će gradivo biti teže i da nas čeka težak i naporan posao. Dobro je što nas ima sedmero u odjelu, jer nam profesori mogu više puta objasniti nešto što nam nije jasno. Što se tiče društva, ono je super, svi se družimo i pomažemo jedni drugima. Drago mi je što sam upisala Gimnaziju i što sam u tako dobrom odjelu», navodi Jelena.

Pozitivne strane malog odjela

Učenik **Adam Martin Nagel** opisuje kako je tijekom osmog razreda intenzivno razgovarao na temu upisa u srednju školu. On navodi kako su bili upoznati sa svim mogućnostima upisa te kako je iz svega toga zaključio da mu je opcija općeg smjera najbolja jer, kako kaže, podjednako ima prirodnih i društvenih znanosti. Naš sugovornik ističe kako mu ovaj smjer omogućava veliki izbor za dalje školovanje.

»Osnovnu školu sam završio na srpskom jeziku te mi je najveći izazov bio hrvatski jezik i stručna terminologija na istom, ali sam se vrlo brzo navikao uz pomoć profesorice hrvatskog jezika koja mi je davala podršku. Škola je ispunila moja očekivanja, brzo sam se privikao na novu sredinu i na novi odjel. Jeste da nas ima malo, ali smo se svi brzo sprijateljili, često smo u kontaktu i mislim da smo dobar tim. Prije upisa sam poznavao drugaricu Jelenu, a ostale sam upoznao na malom maturalcu. S obzirom na to

da nas ima malo, profesori nam se mogu bolje posvetiti i da samim tim bolje napredujemo u radu«, navodi Adam Martin i dodaje kako su mu omiljeni predmeti jezični te na prvo mjesto izdvaja engleski.

Zahtjevno prvo polugode

Marija Magdalena Huska je osnovnu školu završila na hrvatskom jeziku te je pri odabiru srednje škole odlučno birala škole i smjerove na tom nastavnom jeziku. Na kraju se odlučila za opći smjer Gimnazije *Svetozar Marković*. Marija Magdalena je, isto kao i prethodni sugovornici, veoma zadovoljna društvom u školi te navodi kako je s mnogima išla i u osnovnu školu, a neke od njih je znala i izvan škole.

»Drago mi je što sam dobila tako dobar, miran i prijateljski odjel! O samoj školi sam čula dosta pozitivnih dojmova od mojih prijatelja koji su je završili i uspjeli upisati željeni fakultet. Prvo polugode je zahtjevno u svakoj školi i svakom učeniku, pa tako i meni. Dok se nisam navikla na tempo učenja, raspored nekih učionica i profesore, bilo mi je osobito teško, ali tu su mi pomogli prijatelji iz odjela s kojima sam se brzo sprijateljila i lako privikla na školu. Odjel i smjer su mi ispunili očekivanja, a najdraži predmet mi je hrvatski jezik i književnost, ali i likovna kultura i tjelesni odgoj«, kaže Marija Magdalena.

Kristina Ivković Ivandekić

Dramski klasik bunjevačkih Hrvata

Dramski pisac **Matija Poljaković** rođen je u trgovačkoj obitelji 23. studenoga 1909. godine. Završio je Pravni fakultet u Subotici. Između dva svjetska rata nije se isticao u kulturnim i društvenim aktivnostima u Subotici, barem sudeći po pisanju medija. Za vrijeme rata Poljaković je sudjelovao u organiziranju vlasti na teritorijima koje su oslobodili partizani. Tek poslije Drugog svjetskog rata njegova figura postaje prisutnija i dobija veće značenje. Dana 15. prosinca 1946. ušao je u upravni odbor Hrvatskog kulturnog društva u Subotici.

zvio je scenarij za proslavu *Dužijance* 1968. koji je s izvjesnim modifikacijama opstao u primjeni do dana današnjeg. U to doba padaju i njegove intenzivne veze s kulturnim krugovima u Hrvatskoj. Zajedno s istaknutim bunjevačkim intelektualcima učlanio se u Maticu hrvatsku i pokušao osnovati njezin ogranak u Subotici. Vlasti su ih međutim preduhitrile u tome, ali su im dozvolile osnivanje Hrvatskog kulturnog društva *Bunjevačko kolo*. Svoj možda najveći uspjeh Poljaković je zabilježio 1971. kada je TV Zagreb emitirao prvu epizodu serije

Boltine zgode i nezgode, koju je po njegovom scenariju režirao **Petar Šarčević**.

Kazališni uspon

Pedesete godine (napose prva polovica) doba u njegovog uspona. Debitirao je 1950. komadom *Ča Bonina razgala*. U subotičkom kazalištu praizvedeno je petnaest njegovih scenskih djela, mahom u maniri pučkih igrokaza, premda je njegov urbani opus daleko značajniji.

Hrvatska riječ redovito izvještava o njegovim kazališnim komadima. **Dragoslav Počuča** pisao je o premijeri Poljakovićeve drame *Kuća mira*, kojom je otvorena mala dvorana subotičkog kazališta 1953. Međutim, novosadski *Dnevnik* je pisao da **Mirko Huska** »redovito svojim lošim režijama umnogome umanjuje i uprošćuje kvalitet dela M. Poljakovića«. S druge strane, **János Rihter** je hrabrio Poljakovića: »Ti Matija piši i radi dalje, jer Te Tvoje znanje i talenat na to predodređuju, a publika, pak, koja je u krajnjoj liniji najkompetentniji kritičar, Tebi daje za pravo. A sitničave zađavice, lične sukobe prepusti kritičarima« (*Hrvatska riječ*, 24. srpnja 1953.).

Kulturni rad

Do 1968. Poljaković je stekao reputaciju bunjevačkog klasika. Iako su se kulturne prilike i prakse u međuvremenu, tijekom 1950-ih i 1960-ih, izmijenile na štetu bačkih Hrvata, ipak Poljaković nije izgubio značenje. *Oktobarska nagrada* 1962. govori u prilog tomu. Zapravo, na prijelazu iz 1960. u 1970. Poljaković se društveno aktivira kao nikada do tada. Ra-

Na braniku

Novoosnovano društvo zabilježilo je lijepe početne uspjehe, ali steklo i kritičare i protivnike. Kada su se 1971. intenzivirali napadi protiv hrvatskih intelektualaca u Subotici, Poljaković se smjelo javio u zagrebačkom disidentskom tisku, gdje je ismijavao i kritizirao kulturnu politiku grada Subotice opterećenu indoktrinacijom, ideologijom i lažnom političkom tolerancijom. Kada su početkom 1972. počele istrage protiv članova *Bunjevačkog kola*, koji su imali veze s Maticom hrvatskom (*matičari*), Poljaković se nalazio na vrhu liste. Međutim, nije pružio zadovoljstvo svojim dželatima. Ubrzo je umro, 15. ožujka 1973. (ove se godine navršava pola stoljeća od njegove smrti).

Legat

Njegovo djelo ga je međutim nadživjelo. Koincidentalno, kolovoza 1995., kada je u regiji trajao međunarodni konflikt, održana je u *Bunjevačkom kolu* književna večer posvećena Matiji Poljakoviću, čovjeku koji je otvoreno govorio o svemu: o kulturi, naciji, na satiričan način, nerijetko i bez dlake na jeziku. Na kazališnu pozornicu se »vratio« 1996., poslije skoro 27 godina, izvedbom drame *Jedna cura – sto nevolja* u HKC-u *Bunjevačko kolo*. Godine 1997. dobio je ulicu u Subotici.

Vladimir Nimčević

San koji je postao stvarnost

Jefimija Škandro ima 18 godina i dolazi iz Gornjeg Milanovca. Već dvije godine živi u Subotici i pohađa odjel tehničar grafičke dorade (GFT) 4/10 na hrvatskom nastavnom jeziku u Politehničkoj školi. U Suboticu je došla kako bi krenula u ostvarivanje svog sna, a to je da postane vrhunski nogometašica. Ova naizgled obična djevojka krije u sebi mnogo talenata i sigurna sam da će vas oduševiti, a za nekoliko godina možda oduševi i cijeli svijet...

KUŽIŠ?!: Kada si se počela baviti nogometom?

Nogomet sam počela igrati s društvom otkad sam prohodala pa sve do 12. godine kada sam počela trenirati za moj prvi klub u Milanovcu, Ženski fudbalski klub *Šampion*. Sve je počelo na jednom školskom turniru kada me je opazio moj prvi trener **Mika Radojičić**. Nakon turnira me je pozvao da dođem na trening i oprobam se, jer je prepoznao moj talent i ljubav prema nogometu.

KUŽIŠ?!: Za koga sada igraš i na kojoj poziciji?

Trenutno nastupam za prvi tip ŽFK *Spartak*. Poziv prvaka države uslijedio je prije dvije godine i bilo ga je nemoguće odbiti. Zbog toga sam svake mlade nogometašice je postao moja stvarnost. Za razliku od mojih mnogih suigračica, moja pozicija je specifičnija, nalazim se među stativama. Ja sam golman.

KUŽIŠ?!: Kako uspijevaš uskladiti svoje školske obveze s treninzima, utakmicama...?

Bez obzira na mnogo obveza oko treninga, maksimalno se trudim postići školske obveze s najboljim uspjehom. Zahvaljujući mojim profesorima,

koji imaju puno razumijevanja i prijateljima koji su uvijek spremni pomoći.

KUŽIŠ?!: Koje uspjehe i rezultate u nogometu bi izdvojila kao najznačajnije do sada?

Biti dio tima koji je prvak države je zasigurno za mene najveći uspjeh. Također moram istaći da sam član i kapetan naše reprezentacije za Europsko prvenstvo u nogometu za žene do 19 godina. Nakon odličnog prvog kruga kvalifikacija za EP u Mađarskoj, gdje smo osvojili prvo mjesto u grupi (s izuzetnim protivnicima: Italija, Mađarska i Vels), spremamo se za drugi krug koji će biti održan početkom travnja u Poljskoj. Ukoliko i tamo osiguramo prvo mjesto – ispisićemo povijesni plasman na Europskom prvenstvu. Izdvojila bih i sudjelovanje u grupnoj fazi Lige prvaka nakon kojeg nismo uspjele izboriti i sam plasman.

KUŽIŠ?!: Tko ti je najveća podrška i što ti daje motivaciju za trud?

Najveća podrška je zasigurno moja obitelj koja mi daje najveći vjetar u leđa. Velika podrška su i moji prijatelji koji vjeruju u mene i koji ne dozvoljavaju da posustanem. Motivaciju uvijek pronalazim u budućnosti i duboko i sebi vjerujem da mogu biti bolja verzija sebe.

KUŽIŠ?!: Kakvi su ti planovi za budućnost?

Svaki sportaš se želi ostvariti u profesionalnom sportu, pa tako i ja. Voljela bih igrati u Europi i profesionalno se baviti nogometom. Marljivo radim svakim danom kako bi još jedan san postao stvarnost.

KUŽIŠ?!: Kako provodiš svoje slobodno vrijeme?

U slobodno vrijeme volim šetati, tako najbolje odmorim glavu od svih obveza. Volim čitati knjige uz kavu. Možda će neke iznenaditi, ali volim piti kavu sama, godi mi mir i volim odmoriti glavu od gužve. Također sam veliki fan serija te je ta aktivnost skoro moj svakodnevni hobi. Puno vremena provodim i u kuhinji i razvijam svoj skriveni talent, kulinarstvo.

KUŽIŠ?!: I za kraj, koju poruku bi željela poslati mladima kako bi ih motivirala da njeguju, ali i istražuju svoje talente?

Svatko od nas ima jedan ili više talenata, od nas ovi hoćemo li raditi na njima i razvijati ih ili ćemo pustiti da stoje u nama. Vjerujte u sebe i u svoje snove, jer nitko drugi neće to učiniti za vas. Ne plašite se probati nešto novo i ne dozvolite da vas bilo tko sputa na putu ka uspjehu.

Katarina Ivanković Radaković / Foto: Jana photo

Vole li mladi posjećivati kulturne događaje?

Razgovarali smo s mladima, srednjoškolcima i studentima o tome vole li posjećivati kulturne događaje, za što su zainteresirani, čemu rado poklanjaju svoje vrijeme...

U eri brzog života, pametnih uređaja, udaljenosti od bilo koje informacije na svijetu na nekoliko klikova, lako je zaboraviti sporije sadržaje koji zahtijevaju pozornost dulju od 15 do 30 sekundi. Osobiti izazov to može biti za mlade ljude srasle s tehnologijom koji i ne poznaju drugo doba osim ovog našeg – valjda još uvijek informacijskog doba. Razgovarali smo s mladim ljudima, srednjoškolcima i studentima o tome vole li posjećivati kulturne događaje, za što su zainteresirani, čemu rado poklanjaju svoje vrijeme...

Nikola Sudarević, student stomatologije u Beogradu: »Trudim se, kada imam slobodnog vremena, posjetiti neki kulturni događaj. To mi doista godi, pomaže mi odmoriti se od svakodnevnih aktivnosti i proširuje mi vidike tako što mi omogućuje da čujem/vidim nešto novo. Kako glazba zauzima posebno mjesto u mom životu, kulturni događaji koje najčešće posjećujem jesu koncerti. To su uglavnom koncerti tamburaškog ili simfonijskog orkestra, koncerti crkvene glazbe, poznatih pjevača... Nedavno sam u Osijeku imao priliku prvi puta gledati i slu-

šati operu. Također, tu su i nastupi raznih folklornih udruga, bilo domaćih ili stranih. Muzej predstavlja mjesto gdje uživam u umjetničkim djelima koja su nastala kao proizvod ljudske mašte i inovativnosti. Samo neki od muzeja koje sam posjetio jesu Narodni muzej, Muzej iluzija, Muzej Slavonije, a svaki od njih sadrži izložbu koja čini muzej jedinstvenim i drugačijim od ostalih. Želja mi je u skorije vrijeme posjetiti Muzej čokolade i Muzej Nikole Tesle. Prošlog ljeta sam posjetio Botaničku baštu u Beogradu koja me je oduševila raznolikošću biljnih vrsta, a osobito staklenikom. Za studente u Beogradu mnoga kulturna događanja su besplatna ili su karte po povoljnijoj cijeni. Šteta je što mnogi studenti ne koriste tu priliku. S obzirom na to da je Beograd glavni i veći grad od Subotice, posjeduje i više manifestacija. Ne mogu reći da Subotica puno zaostaje, ali uvijek može bolje! Bilo bi super kada bi u Subotici postojao nekakav muzej poput Muzeja iluzija koji bi svojom zanimljivošću privlačio mnoge mlade«.

Josipa Kujundžić, studentica psihologije u Zagrebu: »Volim ići najviše na predstave i koncerte. Noć

muzeja mi je poprilično zanimljiva, kao i Europski filmski festival na Paliću. Najveći broj događanja koja me interesiraju odvijaju se u *Bunjevačkom kolu*, u centru grada, crkvama i ponekad na Paliću. Nedostatkom smatram slabo oglašavanje i najavu događaja. U Zagrebu, gdje studiram, do sada sam posjetila nekoliko muzeja, kazalište, a volim posjećivati i različite manifestacije u centru grada, kao i koncerte u crkvama.

Lucia Mamužić, učenica 3. razreda Gimnazije *Svetozar Marković* u Subotici: »Volim posjećivati svakovrsne kulturne događaje, ali su mi najdraži koncerti i odlazak u kino. U najvećoj mjeri idem u kino i na koncerte klasične glazbe, a kada dobijem preporuku volim pogledati i dobru predstavu u kazalištu, no sve ih je manje. U Subotici cijenim multikulturalnost koju negujemo i sve manifestacije vezane uz to. No, smatram da nam nedostaje više predstava koje nemaju komičnu tematiku, kao i bolje informiranje javnosti o kulturnim događajima.«

Sara Uršal, učenica 2. razreda Gimnazije *Svetozar Marković* u Subotici: »U našem gradu najviše volim posjećivati manifestacije koje se događaju u centru grada, kao što su koncerti, *Dužijanica* i tome slično. Volim ići na takve manifestacije zbog broja ljudi koji se skupi i zbog osjećaja da je naš grad živ, i da, iako je naša Subotica mala, imamo dosta ljudi. Mislim da bi našem gradu trebalo mjesto gdje će se mladi više okupljati i gdje ćemo mi moći provoditi kvalitetno vrijeme jedni s drugima.«

Lucija Vukov, učenica 4. razreda Glazbene škole u Subotici: »S obzirom na to da se i sama bavim glazbom, često odlazim

na koncerte i u kazalište. Posebno me privlače opere i baleti. Najčešće posjećujem koncerte u Gradskoj kući i Sinagogi, a najinteresantnije mi je gledati profesionalce kako sviraju i prenose emociju. I sama znam koliko to često zna biti izazov te uživam gledati kako to neko s lakoćom radi, te da cijelog sebe kako bi ostavio dojam na publiku. Našem gradu definitivno fali kazalište, a smatram i više podrške za mlade umjetnike.«

Klara Dulić Ševčić

Bauk novogodišnjih odluka

Važno je imati na umu da novogodišnja odluka nije dovoljna. Ljudi moraju poduzeti korake kako bi proveli svoju odluku i ostvarili je

Novogodišnje odluke često dovode do postavljanja ciljeva koji mogu napraviti pozitivne promjene u životima mnogih. Odluke usmjerene na samousavršavanje i osobni rast morale bi biti konkretnije i usmjerene na akciju, uključujući donošenje izbora i obvezivanje na određeni smjer djelovanja. Ovo je tradicija u kojoj mnogi ljudi sudjeluju kako se kalendar okreće siječnju. Ideja je postaviti si ciljeve kako bismo poboljšali svoj život u nadolazećoj godini. Ti ciljevi mogu biti bilo što, od mršavljenja i više vježbi do učenja novih vještina ili jezika. Iako je ideja o postavljanju rezolucija dobra, u stvarnosti se mnogi ljudi bore držati svojih ciljeva i na kraju, do kraja siječnja, odustanu od njih.

Još jedna prednost novogodišnjih odluka je ta što nas one mogu dovesti do osobnog rasta i razvoja. Obvezujući se na novi smjer djelovanja ljudi su prisiljeni izaći iz svoje zone udobnosti i isprobati nove stvari. To može dovesti do povećane samosvijesti, kao i razvoja novih vještina i sposobnosti. Osim toga, donošenje odluke o promjeni nečega u vlastitom životu također može dovesti do boljih odnosa, samopoštovanja i općeg blagostanja.

Potreba za disciplinom i ustrajnosti

Ipak, važno je imati na umu da novogodišnja odluka nije dovoljna. Ljudi moraju poduzeti korake kako bi proveli svoju odluku i ostvarili je. To može biti izazov, jer zahtijeva disciplinu, ustrajnost i spremnost da se prevladaju prepreke. Ljudi bi trebali biti spremni prilagoditi svoje odluke u tijeku, jer stvari možda neće uvijek ići prema planu.

Jedan od razloga zašto se ljudi bore sa svojim odlukama jest taj što sami sebi postavljaju nerealne ciljeve. Na primjer, netko tko nikada prije nije vježbao može postaviti cilj »vježbati sat vremena svakoga dana« što za početnika nije izvodljivo. Osim toga, ljudi mogu postaviti ciljeve koji su preširoki. Još jedan razlog zašto se ljudi bore sa svojim odlukama je nedostatak motivacije. Postaviti cilj je jedno, ali stvarno

uložiti rad da se to i postigne je nešto sasvim drugo. Ljudi mogu početi s dobrim namjerama, ali kako vrijeme prolazi mogu izgubiti iz vida svoj cilj i postati obeshrabreni. Za održavanje motivacije važno je postaviti male, dostižne ciljeve i pratiti napredak.

Savjeti za lakše ispunjavanje odluka

Kako biste povećali šanse za pridržavanje novogodišnjih odluka, važno je postaviti konkretne i realne ciljeve, uspostaviti plan za njihovo postizanje i pra-

Prednosti donošenja odluka

Jedna od prednosti donošenja novogodišnjih odluka jest ta što pruža osjećaj smjera i svrhe. Ljudi se mogu osjećati izgubljeno ili nesigurno oko toga što žele postići u nadolazećoj godini, ali donošenjem konkretne odluke mogu postaviti jasan cilj i poduzeti korake ka postizanju istog. Osim toga, donošenje odluke također može pomoći u povećanju motivacije, jer je vjerojatnije da će ljudi nešto poduzeti kada imaju jasan cilj na umu.

titi napredak. Osim toga, ljudi bi trebali biti ljubazni i blagi prema sebi i ne kažnjavati se ukoliko pogriješe ili ne uspiju postići svoj cilj. Umjesto toga, trebali bi na to gledati kao na priliku za učenje na svojim pogreškama i prilagoditi svoj plan. Postoji nekoliko učinkovitih načina za ispunjavanje novogodišnjih odluka, a neki od njih uključuju:

- Postavljanje specifičnih i mjerljivih ciljeva: umjesto postavljanja širokog i općeg cilja poput »vježbanja«, postavite specifičan i mjerljiv cilj poput »vježati tri puta tjedno«.
- Stvaranje plana djelovanja: imati jasan plan djelovanja presudno je za postizanje vaših ciljeva. To može uključivati raščlanjivanje vašeg cilja na manje zadatke kojima se lakše može upravljati i planirati.
- Praćenje napretka: praćenje napretka može vam pomoći da ostanete motivirani i na pravom putu. Možete koristiti dnevnik, kalendar ili aplikaciju kako biste pratili svoj napredak i vidjeli koliko ste daleko stigli.
- Biti odgovoran: dijeljenje cilja s prijateljem ili članom obitelji može vam pomoći da ostanete

te odgovorni. Oni vam mogu pružiti podršku i ohrabrenje te vam pomoći da ostanete na pravom putu.

- Ostati fleksibilan: život može biti nepredvidiv i stvari možda neće uvijek ići po planu. Budite spremni prilagoditi svoj cilj ili plan prema potrebi i nemojte biti prestrogi prema sebi ako pogriješite.
- Slavljenje malih pobjeda: usputno postizanje malih ciljeva pomoći će vam da ostanete motivirani i usredotočeni. Odvojite vrijeme da proslavite svoj napredak, koliko god mali bio.
- Pregled i razmišljanje: razmišljanje o vašem napretku, preprekama s kojima ste se suočili i promjenama koje ste napravili pomoći će vam da bolje razumijete kako sljedeći put možete poboljšati svoje odluke.

Upamtite, najvažnije je početi, ne odustajati i ići naprijed, napredovati, a ne savršeno činiti svaki korak na jednom zahtjevnom putu.

Andrea I. Darabašić

Susret s maturantima iz Srijema

O mogućnostima studiranja u Hrvatskoj

Predsjednica Odbora za obrazovanje Hrvatskog nacionalnog vijeća **Margareta Uršal** i nastavnik izbornog predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture **Dario Španović**

razgovarali su prošloga tjedna s maturantima srednjoškolcima iz Srijema. Maturantima su prezentirane mogućnosti upisa na fakultete u Hrvatskoj, kao i olakšice i benefiti studiranja u matičnoj državi.

Roditelji i budući studenti imali su mogućnost pitati sve što ih zanima, kako o daljnjem školovanju, tako o stipendiranju, smještaju te o fakultetima i smjerovima koje žele upisati. Dogovorena je daljnja suradnja, najprije u vidu formiranja zajedničke grupe u okviru koje će učenici dobivati sve potrebne dodatne informacije vezane za upis na fakultete u Hrvatskoj. Inače, već tri godine studenti iz Srijema upisuju fakultete u Republici Hrvatskoj uz pomoć HNV-a i nastavnika Darija Španovića.

Razgovor s maturantima održan je u Hrvatskom domu u Srijemskoj Mitrovici.

Aklea Neon

Foto: Mislav Mesek

Što je ko-zavisnost ili ovisnost o odnosima?

14

Obratite pažnju na naredne rečenice: Često brinete o tome što će druga osoba misliti (o vama); Često brinete o tome da će se druga osoba naljutiti ili uvrijediti; Često brinete o tome kako će se druga osoba osjećati; Teško vam je postaviti granice ili pokazati ljutnju sve dok vam »ne prekupi«; Teško donosite odluke; Često imate potrebu opravdavati se i objašnjavati (napose ako nekom kažete »ne« za nešto); Često osjećate sram i nelagodu; Vjerujete da je žrtvovati se za druge plemenita stvar; Često činite stvari da ugodite drugima (iako ste u tim trenucima možda umorni ili želite nešto drugo), jer vjerujete da se u odnosu treba žrtvovati; Često se prilagođavate drugima (radi »mira u kući« ili »ne želite raditi dramu« ili zato što »to sad i nije tako važno« ili zato što »nema veze« i slično); Osjećate se odgovornima za druge ljude i njihove odluke, izbore, ponašanja, potrebe, osjećaje; Često imate potrebu pomagati drugima da se bolje osjećaju ili da riješe probleme.

Ako ste se pronašli u nekim od ovih primjera, moguće je da ste u nekoj mjeri ko-zavisni. U našem društvu je to često, a razlozi su višestruki.

Osjećaj vrijednosti povezan s drugom osobom

Ko-zavisnost (engl. codependency) ne znači samo previše se oslanjati na drugu osobu nego je kod osoba koje su ko-zavisne identitet povezan s drugom osobom kao i osjećaj vrijednosti, samopouzdanja

itd. Sve to na neki način ovisi o drugoj osobi. Zato ko-zavisne osobe sav fokus stavljaju na drugu osobu, i to u tolikoj mjeri da zanemaruju vlastite potrebe, ciljeve, interese itd.

Ko-zavisne osobe mogu biti visoko samostalne u smislu da zarađuju za život, žive samostalno, vode brigu o djeci itd, no istovremeno osjećaju duboku (nezdravu) potrebu da budu potrebni i osjećaj vlastite vrijednosti grade kroz to da pomažu i spašavaju druge, rješavaju tuđe probleme i slično.

Kako nastaje ko-zavisnost?

Po prirodi stvari, dok smo mali u potpunosti ovisimo o drugima. Bespomoćni smo. I to je u toj fazi normalno. Ako smo tijekom odrastanja proradili razvojne faze na zadovoljavajući način i razvili sigurnu privrženost, u odrasloj dobi ćemo imati dobar balans između autonomije (samostalnosti) i zdravog oslanjanja na druge (engl. interdependancy) kada je to potrebno.

Posljedice rane traume, emocionalnog zanemarivanja, disfunkcionalne obiteljske dinamike ili roditelja (primarnog skrbnika) koji se osjeća duboko nevoljenim i bezvrijednim dovode do razvoja ko-zavisnosti. U navedenim situacijama, na jednoj dubokoj, nesvjesnoj razini, dijete počinje zapostavljati vlastite potrebe kako bi zadovoljilo roditeljske potrebe te tako bilo prihvaćeno. Tu su korijeni zavisnosti o drugima. Također, ako odrastamo u društvu koje potencira nesamostalnost i uz to je opterećeno

nerazriješenim traumama (kao što je naše) te ako nas odgajaju roditelji koji ni sami nisu imali prilike odrasti, male su šanse da ostvarimo neophodnu autonomiju i emocionalnu odraslost.

Kad nam ne daju odrasti

Neke oblike nesamostalnosti i ovisnosti primijetimo vrlo lako, npr. u osobama koje su odgajane prezaštitnički te nisu uspjele razviti osnovne kapacitete za snalaženje u odraslom životu. Često su slušale (a da nije u skladu s uzrastom) rečenice poput: »Nije to još za tebe, Ti si mali/a za to, Nemoj ti, tata/mama će, Nemoj tim razbijati glavu, to nije za curice« itd. Kasnije u životu često se i u osnovnim stvarima oslanjaju na roditelje ili suprugu/a.

Na drugom kraju su osobe koje nisu imale priliku biti djeca. Od ranih nogu morale su se brinuti za stvari koje premašuju dječje kapacitete i sposobnosti (npr. možda su se brinuli za roditeljske emocije, bili izloženi nasilju ili doživljavali nasilje u obitelji; morali preuzimati na sebe odgovornosti prevelike za uzrast itd.). Takve osobe se odmalena čine kao mali odrasli, starmali. U odrasloj dobi su često vrlo funkcionalni (za razliku od prvog primjera), no, u emocionalnom smislu su također ovisni. Često će se upravo kod njih ko-zavisnost pokazivati na neke od načina navedenih na početku teksta.

Kako pomoći sebi?

Mnogima zavisnost ne predstavlja funkcionalni problem ako nađu partnera ili partnericu koji su spremni na neki način biti im »roditelj« i voditi brigu o njima. Poteškoće mogu nastati kada je oboje partnera u većoj mjeri emocionalno neodraslo i očekuje da onaj drugi ispuni njihove potrebe. Poteškoće nastaju i u situacijama kada su oba partnera ko-zavisna, a jedan od njih ne zna postaviti granice svojim roditeljima koji se miješaju u vezu itd.

Često simptomi ko-zavisnosti mogu biti anksioznost, depresija, napadi panike, opetovani ulazak u nasilne odnose i sl. i tada osobe koje se nose s tim češće potraže pomoć. Ovisnost može biti različitog stupnja, od laganih naznaka pa do poremećaja ličnosti (DPD – dependency personality disorder). Poremećaji ličnosti mogu se uspješno riješiti kroz psihoterapiju. Ako se susrećete s nekim od lakših znakova ko-zavisnosti, istražite temu, naučite postavljati granice, oslušajte sebe i vlastite potrebe (u idućim tekstovima govorit ću još o ovoj temi).

Ako su simptomi s kojima se susrećete teški, tada je najbolje da potražite stručnu pomoć.

Marina Balažev, specijalizantica transakcijske analize, smjer psihoterapija

U nedjelju u Subotici

Avaške godine na profesionalnoj sceni

Predstavu *Avaške godine*, po tekstu **Milovana Mikovića** izvest će Književno-teatarski kružok HKC-a *Bunjevačko kolo* u nedjelju, 29. siječnja, u 19.30 sati na sceni *Jadran* Narodnog kazališta u Subotici.

Kako organizatori navode, dramatizacija istoimenog poetskog djela i njegovo uprizorenje prate osobnu i kolektivnu povijest hrvatske manjinske zajednice kroz prikaz tri generacije od naseljavanja Panonske nizine do današnjih dana podcrtavajući kontinuitet izazovnog, ali istrajnog trajanja. Jednočasovnim poetskim prikazom revitalizira se zavičajni govor u bogatstvu raskoši i ljepote bunjevačkog ikavskog izričaja.

Predstava *Avaške godine* prvo je scensko uprizorenje ovog vrhunskog dijalektalnog djela koje je vo-

diteljica sekcije **Nevena Mlinko** dramatizirala i režirala. U predstavi igraju: **Zoltan Sič, Bernadica Ivanković, Slađan Bošnjak, Darko Baštovanović, Katarina Ivković Ivandekić, Katarina Ivanković Radaković, Katarina Piuković, Nevena Mlinko i Vedran Peić** uz folklorashe HKC *Bunjevačko kolo*. Scenograf je **Kristijan Milanković**, kostimograf **Ivan Piuković**, glazbu je odabrala **Nela Skenderović**, majstor svjetla je **Marin Jaramazović**.

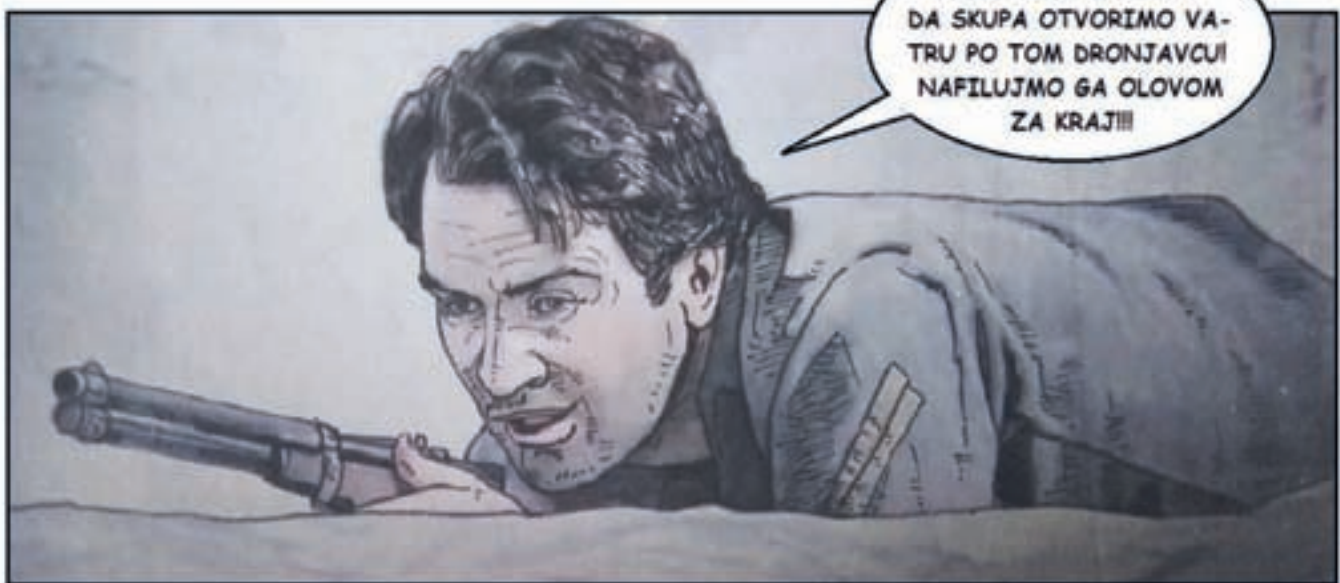
Karte po cijeni od 350 dinara moguće je rezervirati i kupiti na biljetarnici kazališta.

All rights reserved By Kristijan C. Sekulic@2022

Studentski dani u Izraelu tijekom korone

18

Kada se u listopadu približilo vrijeme nove sveučilišne godine, situacija s koronavirusom ponovno se pojavila tko zna koji put. I po već ustaljenom običaju, dolazilo je do promjena, ljudi su već po navici poduzimali dobro poznate mjere zaštite i sve je već bilo uigrano. Bojala sam se da će to utjecati na moje studiranje i da ću morati pričekati još godinu dana, ali sveučilište je odmah ponudilo online nastavu. Iz iskustva prijašnjih valova korone, fakultet je bio pripremljen tehnologijom za online predavanja. Tako sam sredinom listopada službeno počela slušati predavanja.

Na početku online studiranja

Zoom satovi su za mene bili nešto novo: loša veza, mikrofoni, zvučnici, pozadinska buka, sve je to stajalo između mene i mojih novih profesora i kolega. Bilo je neobično i teško slušati nekoga s punom pažnjom u praznoj prostoriji. S druge strane, moja prednost bila je u tome što su novi predmeti i lekcije za mene bili izuzetno zanimljivi. Svakodnevno smo obrađivali drukčije teme i ponekad sam s nestrpljenjem očekivala novi sat kako bih naučila više o teorijama koje su se nadograđivale na moje znanje. Osjećala sam veliku glad za novim informacijama i to mi je pomoglo da se koncentriram i motiviram svakoga dana.

Jednom se čak dogodilo da je usred mog omiljenog sata u našoj kući nestalo struje. Odmah sam prešla na telefon i uključila se preko Zoom aplikacije, no baterija telefona je bila pri kraju. Bila sam frustrirana teško prihvaćajući činjenicu da ću morati preskočiti predavanje, sve dok se moj tata nije sjetio napuniti moj telefon baterijom našeg automobila. Cijela situacija bila je vrlo komična i danas je s veseljem prepričavamo.

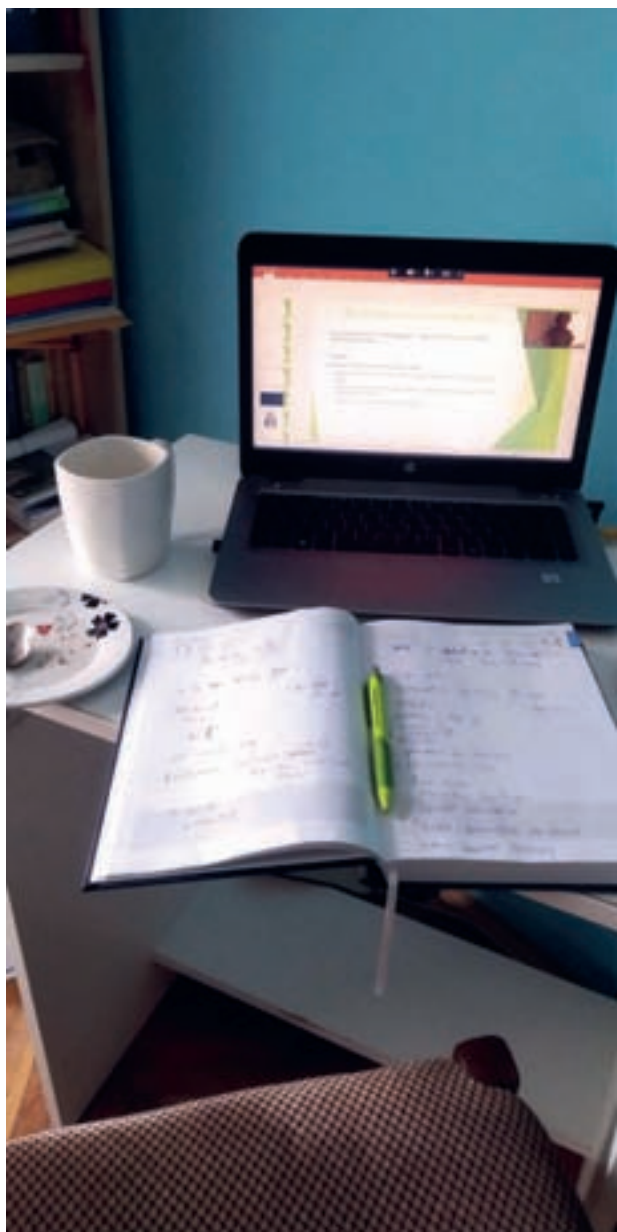
Odlazak u Izrael

Tijekom prvog semestra, sjedeći sama u svojoj sobi, osjećala sam veliko uzbuđenje, ne samo u srcu nego i u očima ljudi na malim ekranima koji su s velikom zainteresiranošću i pozornošću pratili nastavu. Jedan dio odjela, koji je uspio proći test na koronavirus i restrikcije u zračnim lukama, pratio je nastavu uživo, dok bi vikendom slali fotografije s izleta u Tel Avivu, Jeruzalemu, i Nazaretu. Takve fotografije su golicale maštu drugoj polovici odjela, koji zbog virusa još nije mogao putovati. Znala sam da su ti ljudi moji kolege i budući prijatelji koje ću uskoro upoznati, čim se korona opet smiri. Tako je i bilo. Nakon Božića 2021. godine, sjela sam u avion i uz kratko zadržavanje u Grčkoj gomilu dokumentacije, PCR testova i stresa sletjela u svoju studentsku sobu u četiri ujutro. Osjećaj uzbuđenja pomiješan sa strahom od nepoznatog ispunio je svaki kutak mog bića.

»Karantenska« soba

Bila je noć kada sam stigla do studentskog doma taksijem, a vozač me je tijekom vožnje naučio kako se na hebrejskom jeziku kaže riječ »noć«. »Laila«. Zvučalo je kao naziv kakve dječje uspavanke te sam je počela ponavljati u sebi kako je ne bih zaboravila. Stigavši u sobu, nisam obraćala previše pozornosti na izgled kupaonice, kuhinje i sobe, odmah sam zaspala ležeći na krevetu 2.565 km udaljenom od svog uobičajenog mjesta spavanja.

Ujutru sam doznala da sam zapravo smještena u »karantensku« sobu gdje sam provela tri dana čekajući rezultate korona testa. Moji kolege, koji su već stigli, pobrinule su se da imam sve što mi je tada bilo potrebno. Svakoga jutra sam ispred vrata nalazila nove pakete pune pažnje i ljubavi. Dobijala sam

namirnice poput kruha, mlijeka, vode, a kolega iz Indije pripremio bi indijski curry i donio mi ga za večeru. Te prijateljske geste su mi mnogo značile, zapravo u tim prvim danima značile su mi sve. Sjedeći sama u sobi i pokušavajući se koncentrirati na čitanje lekcije za idući tjedan, osjećala sam se na sigurnom, među dobrim ljudima. Taj osjećaj bio je prvi korak koji mi je bio neophodan za novi početak.

Fakultet na vrhu planine Karmel

Kad sam izašla iz karantenske sobe, prošetala sam kampusom i otkrila da se sveučilište nalazi na planini Karmel, gdje se s vrha pružao nevjerojatan pogled koji bi pod vedrim nebom otkrivao daleke granice Libanona. Obala i luka Haife pružale su se u poluluku na sjeveru, a grad se širio od podnožja planine prateći luk sve do utvrde starog grada Aka. Ponekad bi se nad Haifu nadvili svijetli bijeli oblaci, a ja sam, gledajući s vrha Karmela, imala osjećaj da sam visoko iznad oblaka, među pticama.

Vrijeme je na kampusu uvijek bilo nekoliko stupnjeva hladnije nego kad smo odlazili u grad. U proljeće je bilo oluja koje su iz sobe u domu izgledale kao prava bura. Tamni bi se oblaci uhvatili za vrh planine i ne bi popuštali iz svog čvrstog stiska sve dok ne bi ispraznili i posljednju kap vode iz svojih rezervi. A munje i grmljavina rascijepali bi oblake po širini i dužini kao da žele isušiti svaku kap iz njih. Nakon proljetnih oluja, često sam izlazila u duge šetnje tražeći dugu koja bi razvukla svoje pastelne boje na horizontu. Poput članova Noine barke, koji su pristali na brdu Ararat i započeli svoj novi život sa savezom Duge, tako sam i ja krenula na brdo Karmel s prvim poglavljima nove knjige koju mi je Bog posudio iz svoje knjižnice.

S druge strane ove izraelske razglednice bio je moj internacionalni odjel, odjel pun života i ljudi različitih tradicija, jezika, kultura. Moje studije u Izraelu bile su usmjerene na rani razvoj djece, a jedan od čestih zaključaka koje smo donosili u mnogobrojnim diskusijama bio je da su djeca – djeca. Bez obzira odakle dolaze i gdje žive, djeca uvijek vole i traže da budu voljena. Baš kao i mi odrasli, pogotovo kad se nađemo u nekom novom okruženju, tražimo ljude koji nas podsjećaju na naše prijatelje i roditelje u nadi da će nam oni pružiti preko potrebnu podršku i ljubav u novoj zemlji.

Novi ljudi, novi jezik

Dani su mi bili ispunjeni knjigama, ispitima, pričama i upoznavanjima, te su nove stvari neminovno popunjavale one bolne praznine rastanka i nedostajanja. Jedna od tih novih stvari bio je i drugi jezik, gdje je pričanje na engleskom postao dio svakodnevnice. Pored pričanja, trebalo je isto tako učiti na engleskom jeziku, i čitati, i šaliti se, i moliti, čak i sanjati na engleskom! Novi jezik je za mene otvorio novi svijet, ne samo izvana već i iznutra; ispred sebe imala sam nove ljude, pune onog »drugačijeg«. I to »drugačije« je u meni počelo činiti čuda i pomjerati moj unutarnji svijet.

Pričajući s novim ljudima na novom jeziku činilo mi se kako se moje misli protežu i rastežu van granica poznatog i komfornog. Pod utjecajem te drugačije vanjštine, unutra u mom srcu, sve se mijenjalo, transformiralo i raslo. Uglavnom su to bile pozitivne promjene, jer s pronalaženjem jedinstvenosti u drugim ljudima moje jedinstvenosti su se više i jasnije istjecale. Upoznavanjem svake osobe upoznavala sam novi dio sebe, a slika o meni je postajala jasnija, smisao potpuniji, uz otkrivanje novih odgovora, ali i novih pitanja. Dok su neki moji strahovi postupno nestajali u temeljima samopouzdanja koje je sve više raslo, sve se skupa činilo kao dio velikog Božjeg nau-
ma.

Sara Žurovski

Rainbow Six Siege

Tom Clancy's *Rainbow Six Siege* je online taktička pucačka video igra koju je razvio *Ubisoft Montreal*, a objavio *Ubisoft*. Objavljen je širom svijeta za Microsoft Windows, PlayStation 4 i Xbox One u prosincu 2015. godine. Igra je također objavljena za PlayStation 5, Xbox Series X i Series S točno pet godina kasnije, prosinca 2020. Igrica je dobila port za Google Stadia u 30. lipnja 2021. i jedan za Amazon Luna u siječnju 2022.

Igra stavlja veliki naglasak na uništavanje okoliša i suradnju između igrača. Svaki igrač preuzima kontrolu nad napadačem ili braniteljem u različitim modovima igranja kao što je spašavanje talaca, deaktiviranje bombe i preuzimanje kontrole nad ciljem unutar sobe. Igrica nema kampanju, ali sadrži niz kratkih, offline misija koje se nazivaju »situacije« koje se mogu igrati solo. Ove misije imaju labavu priču, fokusirajući se na regrute koji prolaze kroz obuku kako bi se pripremili za buduće susrete s »Bijelim maskama«, terorističkom skupinom koja prijeti sigurnosti svijeta.

Protuteroristički operativci

Siege je dio serije *Rainbow Six* i nasljednik *Tom Clancy's Rainbow 6: Patriots*, taktičke pucačine koja je imala veći fokus na naraciju. Nakon što su *Patriots* na kraju otkazani zbog tehničkih nedostataka, *Ubisoft* je odlučio ponovno pokrenuti franšizu. Tim je procijenio srž franšize *Rainbow Six* i vjerovao kako dopuštanje igračima da imitiraju najbolje protuterorističke operativce diljem svijeta najviše odgovara igri. Kako bi stvorili autentične situacije opsade, tim se konzultirao sa stvarnim protutero-

rističkim jedinicama i pogledao primjere opsade iz stvarnog života, poput opsade iranskog veleposlanstva 1980. godine. Budući da se bazira na engineu *AnvilNext 2.0*, igra također koristi *Ubisoftovu* »*RealBlast*« tehnologiju za stvaranje destruktivnih okruženja.

Pozitivne i negativne kritike

Igrica je dobila sveukupno pozitivan prijem od strane kritičara, s pohvalama uglavnom usmjerenim na napeti multiplayer igre i fokus na taktiku. Međutim, igra je kritizirana zbog svog sustava napredovanja i nedostatka sadržaja. Početna prodaja bila je slaba, ali se baza igrača značajno povećala jer je *Ubisoft* usvojio model »igre kao usluga« za igru i nakon toga izdao nekoliko paketa besplatnog sadržaja za preuzimanje. Nekoliko godina nakon izlaska igre neki su kritičari smatrali *Siege* jednom od najboljih multiplayer igara na modernom tržištu zbog poboljšanja koja su donijela ažuriranja nakon lansiranja. Tvrtka se udružila s *ESL-om* kako bi *Siege* postala esport igra. U prosincu 2020. godine igra je premašila 70 milijuna registriranih igrača na svim platformama. *Rainbow Six Extraction*, spin-off igra s likovima *Siegea*, objavljena je u siječnju 2022.

Ako ste nekada igrali igrice koje je objavila *Ubisoft* kompanija, upoznati ste s kvalitetom koji se nalazi u njima. Grafika, obraćanje pažnje na detalje, to su samo neke od njihovih odlika koje garantiraju kako vaš uloženi novac neće biti uzaludno potrošen, ukoliko ste osoba koja voli ulagati u zabavu. Stoga, skinite igricu, instalirajte i krenite u osvajanje.

Ivan Ušumović

Foto: ubi.com

Trendovi za 2023. godinu

Na početku svake godine modni stručnjaci, veliki brendovi ali i slavne ličnosti i influenceri prognoziraju modne trendove za naredni period.

Slobodno mogu reći da će jedan od vodećih modnih aktualnosti na početku ove godine – točnije do proljeća, biti u gothic stilu. Razlog tome je pomama svjetske razmjere oko serije *Wednesday*. Crno-bijeli

fazon općenito svi volimo te iz tog razloga stilizirana *Wednesday* inspirirala je djevojke širom planeta da je prate u svom crnilu. Šminka, specifična frizura, crni nokti, pliširane suknje, štrikani topovi samo su neke od ideja koje djevojke primjenjuju nakon odgledanih epizoda.

Indie stil i topovi-korseti

Sljedeće na popisu modnih trendova jest indie stil. Generalno se tijekom prošle godine nismo toliko blisko susreli s ovom aktualnošću u našim krajevima te slobodno mogu reći da je to novina kod nas. Što će točno indie stil predstavljati i hoće li biti popularan ostaje nam da vidimo. Jedino što znamo da nije u pitanju minimalizam i da uključuje šljokice i tešku šminku.

Također, na visokom mjestu na ljestvici aktualnosti i ove godine će zauzeti topovi-korseti. Oni ističu ženstvenost i daju odjevnoj kombinaciji posebnu dimenziju. Naglašavaju obline, sakrivaju nedostatke

i jednostavno svojim izgledom mame svaku djevojku da ima bar jedan neutralni korset kojeg će sigurno iskoristiti ove godine – jer, tko ne bi volio makar vizualno uži struk? Mogu se kombinirati uz jeans kao i uz elegantne hlače.

Metalik nokti

Što se tiče manikira, ove godine na snagu dolaze metalik nokti. Iako su prije tri-četiri godine pokušali probiti se u modnom svijetu, kratko su se zadržali u trendu. Tako da se ove godine vraćaju, ali uglavnom na suptilne boje, nude varijante i svijetloroze kombinacije boja.

Ovo su samo neki od trendova koji se predviđaju. Međutim, kako živimo u brzom svijetu koji se preko noći mijenja, ostaje nam samo da pratimo i uživamo u raznolikosti koju nam moda pruža. Jedno je sigurno: trend je prolazan, ali stil ostaje zauvijek. I upravo iz tog razloga vam savjetujem da se pažljivo igrate s modom.

Milijana Nimčević

Foto: Matthias Clamer/Netflix,
Nail Sunny i Pixabay

Prelo mladeži u Subotici

Pokladna zabava *Prelo mladeži*, koju organizira UG *Hrvatski Majur*, bit će održana u petak, 3. veljače u 20 sati u restoranu *Dukat* u Subotici. Goste će zabavljati tamburaški ansambli *Ruže*.

Cijena ulaznice, u koju je uračunata večera i bezalkoholno piće, je 500 dinara. Rezervacije i informacije su moguće na telefon: 061/139-84-78.

Šokačka večer u Vajskoj

Manifestacija *Šokačka večer*, koju organizira HKU *Antun Sorgg* iz Vajske, bit će održana u subotu, 4. veljače, u 19 sati u restoranu *Bački dvor* na jezeru Provala. Cijena ulaznice, u koju je uračunata večera uz tamburaše, neograničeno piće i bogata tombola, je 2.500 dinara.

Rezervacije su moguće putem sljedećim brojeva telefona: 060/577-55-21 (**Dario Bošnjak**), 063/765-00-42 (**Mladen Šimić**) i 062/203-256 (**Željko Pakledinac**).

Marinbal u Lemešu

Marinbal, koji organizira HBKUD *Lemeš*, bit će održan u subotu, 4. veljače u 19.30 sati u mjesnom Domu kulture. Za dobru zabavu bit će zadužen Tamburaški sastav *Rujna zora* iz Subotice, dok goste očekuje tra-

dicionalni lemeški paprikaš, piće u neograničenim količinama, bogata tombola i *fanki* (krafne) u ponoć.

Cijena ulaznice koja podrazumijeva pomenuto iznosi 2.400 dinara. Na kupljenih deset ulaznica jedna se dobija gratis, a đaci i studenti mogu nabaviti ulaznice po cijeni od 1.500 dinara (uz đачku knjižicu ili indeks). Informacije i rezervacije je moguće dobiti pozivom na broj **Tamare Kanjo Brkić**: 061/647-79-70.

XIV. Gupčev bal

Gupčev bal, 14. po redu, organizira HKPD *Matija Gubec* 11. veljače u 19 sati u velikoj dvorani Doma kulture u Donjem Tavankutu. Goste će zabavljati tamburaški ansambl *Ruže* te **Marko Žigmanović** i bend iz Subotice.

Cijena ulaznice s uračunatim ručkom i neograničenom konzumacijom pića iznosi 2.700 dinara. Rezervacije su moguće pozivom na broj: 064/201-52-74.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

Veliko bunjevačko-šokačko prelo, koje po 89. organizira HKUD *Vladimir Nazor*, bit će održano u subotu, 18. veljače, u 19.30 sati u Hrvatskom domu u Somboru.

Goste očekuje preljaska večera, zabava uz folkloraše i tamburaše i bogata tombola. Cijena ulaznice je 2.000 dinara. Informacije i rezervacije je moguće dobiti pozivom na broj 063/893-81-53.

Petrovaradinski karneval

HKPD *Jelačić* iz Petrovaradina i Udruženje građana *Petrovaradin Media* obnavljaju tradiciju *Petrovaradinskog karnevala* kao novu turističku manifestaciju.

Velika karnevalska povorka bit će održana u subotu, 18. veljače, u 13 sati ispred crkve svetog Jurja u Strossmayerovoj ulici, dok će biti održane i brojne izložbe i predavanja. Kako se navodi, plan je da karnevalska povorka krene ispred crkve svetog Jurja u Strossmayerovoj ulici, prođe kroz Ulicu Vladimira Nazora, skrene lijevo u Beogradsku, prođe ispred rodne kuće bana **Jelačića** i skrene desno u Ulicu Lisinskog i izađe u Ulicu Prote Mihaldžića gdje će biti postavljena Karnevalska bina.

Wooden Ambulance – Najnormalniji čovek na svetu

Najnovije izdanje iz radionice subotičkog benda Wooden Ambulance – *Najnormalniji čovek na svetu* je u stvari jedna kolekcija pjesama i melodija rađenih za istoimenu predstavu u režiji **Milje Mazarak** i u izvođenju Narodnog kazališta iz Subotice. Uvijek mi je osobito zadovoljstvo predstaviti nove albume Wooden Ambulancea, ovoga puta pogotovo jer do sada nismo imali prilike govoriti o nekom soundtracku u ovoj rubrici. Dakle, riječ je o pretežno instrumentalnom albumu, jedina iznimka je pjesma *Budiš se s tim* koja zatvara album, a to je ujedno i prva pjesma koju je ova grupa objavila na srpskom jeziku. No, muzika je ta koja ovdje vodi glavnu riječ, njihov već prepoznatljiv zvuk subotičke country melankolije koji zvuči istovremeno i barokno i svedeno je ovdje predstavljen u punom sjaju. Glavna kompozicija pod jednostavnim naslovom *Tema* provlači se kroz cijeli album, ali se i konstanto mijenja, obogaćuje i nadograđuje. Tu su i *Baby* i *Cowboy*, dvije kompozicije s albuma *Northern Sadness* koje bih uz *Temu 3*, *Temu 1* i *Temu 3f* izdvojio kao najbolje trenutke na ovom izdanju. *Najnormalniji čovek* dostupan je za preuzimanje na bandcamp stranici benda.

I. Benčik

GLAZBA

I Wanna Dance with Somebody

Posljednjih godina biografski filmovi postaju sve popularniji te je bilo samo pitanje vremena kada će se poslije **Freddieja Mercuryja**, **Elvisa Presleya**, **Arethe Franklin...** pojaviti i biografija glazbene ikone **Whitney Houston**. To se dogodilo ovog mjeseca i publiku u kinima povelu na emotivno i energično putovanje kroz karijeru i život Whitney. U filmu je prikazan njen prvi nastup, kao i većina najboljih nastupa među kojima je i nastup na Super Bowlu, upoznavanje, suradnja i prijateljstvo s njenim dugogodišnjim menadžerom, udaja za **Bobbyja Browna**, kao i drugi najupečatljiviji trenuci i koncerti.

Film *I Wanna Dance with Somebody* detaljno otkriva i drugu stranu života Whitney Houston, onu osobnu koja je uključivala borbu s opijatima i drugo. Ipak, kod ovog filmskog ostvarenja je uspješno fokus stavljen na njenu glazbenu karijeru, a ne na privatni život. U ovoj drami moguće je vidjeti i osjetiti radost, borbenost i uzbuđenje, ali i tugu zbog problema i sudbine ove glazbene ikone.

Redateljica filma je **Kasi Lemmons** dok je na scenariju sudjelovao **Anthony McCarten**. Glavnu zvijezdu utjelovila je **Naomi Ackie**, **Stanley Tucci** glumi muzičkog producenta Clivea Davisa, a **Tamara Tunie** je u ulozi Whitneyine majke **Cissy**.

K. Ivković Ivandekić

FILM

Zakoni ljudske prirode

U svom bestselleru *Zakoni ljudske prirode* **Robert Greene** govori o tome kako naši životi ovise o odnosima koje imamo s drugim ljudima. Znati zašto ljudi rade ono što rade najvažniji je alat koji možemo posjedovati, bez kojeg nas drugi talenti ne mogu odvesti tako daleko. Crpeći iz ideja i primjera **Perikla**, kraljice **Elizabete I.**, **Martina Luthera Kinga** mlađeg i mnogih drugih, Greene piše o potrebi da se distanciramo od vlastitih emocija i naučimo se samokontroli. Poglavlja posvećuje temama razvitka empatije koja vodi do uvida kako gledati iza maski ljudi i kako se oduprijeti konformizmu radi razvijanja svog jedinstvenog osjećaja svrhe. Njegovo pisanje govori osobno vama i pogađa nutrinu. Iskrenost s kojom pristupa vjerojatno je najjači adut ovog teksta jer pomaže čitatelji-ma da se suoče sa sobom i svim uvjerenjima koje općenito prikrivaju.

Bilo na poslu, u odnosima ili u oblikovanju svijeta oko sebe, *Zakoni ljudske prirode* nude briljantne taktike za uspjeh, samousavršavanje i samoobranu.

A. I. Darabašić

KNJIGA

PRELO MLADEŽI

3. 2. 2023.
POČETAK: 20 SATI

Restoran
"DUKAT"

Ansambel
"RUŽE"

karta: 500 din

(uračunata je večera i bezalkoholno piće)

Rezervacija karata na broj: +381611398478

organizator:

HRVATSKI MAJUR
SUBOTICA